

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/48/2023
Identifikačné číslo spisu:	1722200355
Dátum vydania rozhodnutia:	18.09.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1722200355.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. narodeného Y. zomrelého Y. naposledy bytom v U. proti žalovanému UNIQA poisťovňa, a.s., IČO: 49240480, Česká republika, Praha 6 - Vokovice, Evropská 810/136, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky UNIQA poisťovňa, a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, IČO: 53812948, Bratislava, Krasovského 3986/15, zastúpenému CLS Čavojský & Partners, s.r.o. advokátska kancelária, IČO: 36854972, Bratislava, Zochova 6 - 8, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 43C/7/2022, o dovolaní dedičov zomrelého žalobcu, a to dediča 1/ K., narodeného Y. a dedičky 2/ V., narodenej Y. obaja zastúpení advokátom JUDr. Petrom Harakálom, Košice, Mlynská č. 28, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Co/160/2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 12. septembra 2022 č. k. 43C/7/2022-74 zastavil konanie, ktorým sa žalobca domáhal náhrady škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

1.1. V odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že na základe oznámenia o úmrtí, ktoré bolo doručené do konania sp.zn. 4D/250/2022 a následnou lustráciou v Registri obyvateľov Slovenskej republiky zistil, že žalobca dňa Y. zomrel.

1.2. Vec právne posúdil podľa § 61, § 62, § 63 ods. 1, § 161 ods. 1, 2 CSP, § 7 Občianskeho zákonníka. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 22Cdo/368/2012 „Súd má po posúdení povahy sporu možnosť len konanie zastaviť alebo v konaní pokračovať. Povahou veci sa rozumie povaha hmotných práv a povinností, o ktoré v konaní ide, čo vyplýva práve z toho, že procesné nástupníctvo sa odvodzuje od nástupníctva hmotnoprávneho.“ Skonštatoval, že po smrti žalobcu posúdil povahu sporu a dospel k záveru, že spor je osobnej povahy, nakoľko žalobca sa žalobou domáhal náhrady škody z ublíženia na zdraví, a to konkrétne z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Nárok odôvodňoval tým, že úraz znamenal pre jeho život zásadnú

zmenu a zásah do života, ktorý natrvalo, nezvratne a zásadným spôsobom poznačil prežívanie a uplatnenie žalobcu v rôznych oblastiach, pričom úrazom bol poznačený jeho osobný, profesijný a rodinný život a taktiež bola poznačená aj jeho psychika. Predmetom konania podľa súdu prvej inštancie bolo finančné odškodnenie za zásah do osobnej sféry života žalobcu. Uviedol, že súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené procesné podmienky. Jednou z podmienok konania je procesná subjektivita, ktorú má len ten subjekt, ktorý má spôsobilosť mať práva a povinnosti, prípadne ten, ktorému ju zákon priznáva. Skonštatoval, že žalobca zomrel po podaní žaloby, spor je osobnej povahy, čím podľa súdu prvej inštancie ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť, preto konanie zastavil.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie dedičov po zomrelom žalobcovi, uznesením z 30. novembra 2022 sp. zn. 4Co/160/2022 odvolanie odmietol a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že v posudzovanej veci sa pôvodný žalobca domáhal náhrady škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. V priebehu konania po podaní žaloby pôvodný žalobca zomrel a súd prvej inštancie konanie zastavil, nakoľko dospel k záveru, že ide o spor osobnej povahy, čím podľa súdu prvej inštancie ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť. S týmto záverom súdu prvej inštancie nesúhlasili dedičia po pôvodnom - zomrelom žalobcovi a mali za to, že súd prvej inštancie správne zastavil konanie o samotných nárokoch pôvodného žalobcu na náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, z dôvodu jeho smrti. Podľa ich názoru rovnakým spôsobom nie je možné postupovať pri nároku na úrok z omeškania z požadovaných náhrad a nároku na náhradu trov konania. V rámci svojej odvolacej argumentácie uviedli, že na danú vec je potrebné aplikovať rovnaký pohľad, ako vyjadril Najvyšší súd SR v stanovisku v prípade práva na náhradu trov konania, kde v rozhodnutí zverejnenom pod R 2/2015, uviedol: „V prípade takejto zásadnej nesúrodosti medzi účelom, ktorý sleduje zákon priznaním náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, a účelom, ktorý sa sleduje priznaním náhrady trov občianskeho súdneho konania, má smrť toho, komu boli tieto náhrady priznané, odlišné právne dôsledky. V takomto prípade zánik pohľadávky nemá bez ďalšieho za následok tiež zánik jej príslušenstva; neplatí teda, že osud takéhoto príslušenstva zdieľa osud takejto pohľadávky.“ S týmto názorom odvolateľov v časti nároku na úrok z omeškania a nároku na náhradu trov konania sa odvolací súd nestotožňuje. V nadväznosti na uvedené, citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sa týka už súdom priznanej náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a s tým súvisiaceho príslušenstva. Vychádzajúc z ust. § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka, smrťou veriteľa právo zanikne, ak bolo plnenie obmedzené len na jeho osobu; zanikne aj právo na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. V zmysle citovaného ustanovenia právo na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia zaniká smrťou veriteľa bez ohľadu na to, či toto právo bolo alebo nebolo priznané právoplatným rozhodnutím súdu. Odvolatelia správne skonštatovali, že smrťou pôvodného žalobcu zanikol jeho nárok na náhradu za bolesť a nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Nemožno však prisvedčiť ich názoru, že nezanikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania a nárok na prípadnú náhradu trov konania. Odvolací súd uvádza, že na danú vec nie je možné aplikovať právny názor vyjadrený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3ECdo/278/2013 (R 2/2015) týkajúci sa príslušenstva pohľadávky, nakoľko uvedené uznesenie NS SR rieši situáciu, keď oprávnený podal v konaní voči povinnej návrh na výkon exekúcie (exekučný titul - rozsudok, ktorým bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia), a teda v konaní išlo o priznanú náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorej príslúcha príslušenstvo. NS SR ustálil, že zánik pohľadávky nemá bez ďalšieho za následok tiež zánik jej príslušenstva. V posudzovanej veci sa pôvodný žalobca domáhal náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a teda náhrady, ktorá mu doposiaľ nebola priznaná, domáhal sa práva osobnej povahy, ktoré v zmysle § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka jeho smrťou zaniklo. Nemožno sa preto domáhať nároku na príslušenstvo pohľadávky, nakoľko táto neexistuje. Hmotnoprávny nárok pôvodného žalobcu v danej veci nevznikol, nakoľko konanie bolo zastavené pre nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť z dôvodu, že právo na náhradu za bolesť a právo na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia má výlučne osobný charakter, ktorý sa viaže na osobu žalobcu, a toto právo v zmysle § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka zaniklo jeho smrťou. Vzhľadom k tomu, že v danej veci bolo konanie

zastavené pred tým ako bolo rozhodnuté o uplatnenom nároku pôvodného žalobcu, hmotnoprávny nárok nevznikol a preto nevznikol ani nárok na prípadné príslušenstvo uplatnenej pohľadávky, nakoľko - ako už bolo uvedené - táto neexistuje. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd odvolanie smerujúce proti uzneseniu súdu prvej inštancie podľa ust. § 386 písm. b) CSP odmietol ako odvolanie, ktoré bolo podané neoprávnenou osobou.

2.2. Vo vzťahu k výroku o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd poznamenáva, že CSP neobsahuje osobitnú úpravu rozhodovania o trovách konania v prípade, že je odvolanie odmietnuté. Preto je nutné o trovách odvolacieho konania rozhodnúť analogicky podľa ust. § 256 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Odvolatelia podaním odvolania z procesného hľadiska zavinili odmietnutie odvolania. Žalovanému potom voči nim vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, avšak z dôvodu, že mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti prvému výroku uznesenia odvolacieho súdu podali dedičia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolatelia sú názoru, že odvolací súd neposúdil podané odvolanie správne. Trvajú na tom, že odvolanie sa týkalo majetkových práv pôvodného žalobcu, teda práv, ktoré smrťou poručiteľa nadobúdajú v zmysle ustanovenia § 460 Občianskeho zákonníka jeho dedičia. Súd po tom, čo zomrela strana sporu a v časti, kde išlo o majetkový spor, mal v zmysle § 63 ods. 2 CSP pokračovať v konaní s dedičmi strany. Nakoľko odvolanie podali práve dedičia pôvodného žalobcu, a v spore išlo čiastočne nielen o osobné ale aj o majetkové práva pôvodného žalobcu, v časti majetkových práv pôvodného žalobcu išlo u odvolateľov o osoby oprávnené podať odvolanie v zmysle § 359 CSP. Podľa dovolateľov aj keď má teda právo na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia výlučne osobný charakter, ktorý sa viaže na osobu žalobcu, a toto právo v zmysle § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka zaniká smrťou žalobcu v rozsahu, ako nebolo za jeho života uspokojené, to neplatí pre príslušenstvo tejto pohľadávky, a to o nároku pôvodného žalobcu na náhradu trov konania. K zániku tohto práva vzhľadom na jeho účel a neosobný charakter smrťou žalobcu nedochádza, ale prechádza na právnych nástupcov žalobcu. Obdobným spôsobom je potrebné prihliadať aj na nárok pôvodného žalobcu na zaplatenie úrokov z omeškania z náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Úrok z omeškania má povahu sankčnej povinnosti, ktorá vznikla v dôsledku nesplnenia povinnosti dlžníka plniť riadne a včas. Už zo sankčného charakteru úroku z omeškania je zjavné, že tento má výlučne majetkovú povahu a plní účel sankcie za oneskorené plnenie. Nárok na úrok z omeškania síce v danom prípade tvorí príslušenstvo náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale svojim účelom je zásadne odlišný od charakteru nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Preto aj smrť toho, komu tieto nároky patrili, má pre tieto nároky odlišné právne dôsledky a v takomto prípade neplatí, že osud tohto príslušenstva zdieľa osud samotnej pohľadávky. Tu je potrebné aplikovať rovnaký pohľad, ako vyjadril Najvyšší súd SR v stanovisku R 2/2015 v prípade práva na náhradu trov konania. Dovolatelia navrhujú, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v danom prípade nie je možné aplikovať rozhodnutie R 2/2015, na ktoré v dovolaní poukazujú dedičia, nakoľko skutkový stav v tomto súdnom konaní je diametrálne odlišný od skutkového stavu opísaného v rozhodnutí R 2/2015. Ďalej na to, aby bolo možné dedičov F. považovať za strany, sa vyžaduje rozhodnutie súdu podľa § 63 ods. 2 CSP. V danom prípade však nie je možné rozhodnúť o právnom nástupníctve na strane žalobcu, nakoľko predmetom konania bol osobnostný nárok žalobcu - F. X., čo vylučuje akékoľvek úvahy na strane žalobcu, vrátane úvah o právnom nástupníctve v časti príslušenstva a trov konania. Práva, ktoré sa nededia a smrťou zanikajú, sú práva viažuce sa na osobu poručiteľa. V prípade dotknutého súdneho konania dedičia nemajú ako pokračovať v konaní, pretože nárok zanikol smrťou F.. Žalovaný navrhuje, aby dovolací súd odmietol dovolanie dovolateľov v celom rozsahu a priznal žalovanému voči dovolateľom nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %, eventuálne aby dovolací súd zamietol dovolanie dovolateľov v celom rozsahu ako nedôvodné a priznal žalovanému voči dovolateľom nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Dovolatelia vo svojom vyjadrení uviedli, že skutočnosť, že pôvodnému žalobcovi nebolo súdom právoplatne priznané právo na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia neznamená, že toto právo ešte počas jeho života neexistovalo. Toto právo riadne existovalo bez ohľadu na jeho autoritatívne priznanie zo strany súdu, a pokiaľ sa žalovaný dostal do omeškania s plnením tohto práva pôvodnému žalobcovi, vzniklo pôvodnému žalobcovi okrem toho aj právo na úrok z omeškania, ktorého výška sa kontinuálne zvyšovala s plynutím času trvania omeškania žalovaného. Teda obe práva, tak právo na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj právo na úrok z omeškania, existovali v určitej výške už počas života pôvodného žalobcu, a jeho smrťou z nich zaniklo len právo na náhradu za bolesť a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom právo na úrok z omeškania prešlo na dedičov pôvodného žalobcu. Taktiež je zrejmé, že rozhodnutie bolo vydané v neprospech dovolateľov ako subjektov, ktorým svedčilo v danom prípade byť v uvedenej časti stranou v konaní. Preto je nepochybné, že dovolanie bolo podané oprávneným subjektom v zmysle zákonných predpokladov uvedených v § 424 CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť, a to z nasledujúcich dôvodov:

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

10. Dovolatelia vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali, že súd prvej inštancie po tom, čo zomrela strana sporu a v časti, kde išlo o majetkový spor, mal v zmysle § 63 ods. 2 CSP pokračovať v konaní s dedičmi strany. Nakoľko odvolanie podali práve dedičia pôvodného žalobcu, a v spore išlo čiastočne nielen o osobné, ale aj o majetkové práva pôvodného žalobcu, v časti majetkových práv pôvodného žalobcu išlo u dovolateľov o osoby oprávnené podať odvolanie v zmysle § 359 CSP. Podľa dovolateľov nezaniká smrťou žalobcu príslušenstvo predmetnej pohľadávky, a to o nároku pôvodného žalobcu na náhradu trov konania, ako aj nárok pôvodného žalobcu na zaplatenie úrokov z omeškania z náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

11. V nadväznosti na argumentáciu právnych nástupcov (dedičov) nebohého žalobcu rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3ECdo/278/2013 (publikovaným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2015), resp. v ňom prijatými závermi, nie je na daný prípad aplikovateľná, lebo nedopadá na skutkový, právny ani procesný stav prejednáwanej veci, pretože

uvedené rozhodnutie bolo vydané už počas exekučného konania a týka sa pokračovania exekúcie už právoplatne prisúdenej náhrady trov konania. Z tohto rozhodnutia síce vyplýva, že trovy súdneho konania možno považovať za príslušenstvo pohľadávky (t. j. za náklady spojené s jej uplatnením), avšak jedine za podmienky, že ich náhrada bola rozhodnutím súdu poškodenému právoplatne priznaná (prisúdená): „Za náklady spojené s uplatnením pohľadávky sa v súdnej praxi (viď obdobne R 12/1991) a tiež právnej teórii (viď P. a kol.: Občiansky zákonník. Komentár a súvisiace predpisy. Eurounion, 2005, str. 172) považujú aj trovy súdneho konania, pokiaľ boli priznané rozhodnutím súdu. (...) Smrťou poškodeného zaniká jeho právo na bolestné a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu, v ktorom nebolo za života poškodeného uspokojené, nezaniká ale právo na zaplatenie sumy prisúdenej poškodenému ako náhrada trov konania, v ktorom sa domohol náhrady za vytrpenú bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia." V danej veci ale nárok na náhradu trov konania žalobcovi právoplatne priznaný nebol a o trovách konania sa finálne rozhodlo až týmto uznesením, a to tak, že žiadna zo strán nárok na ich náhradu nemá, preto argumentácia dedičov žalobcu o pokračovaní v konaní nie je dôvodná (pozri sp. zn. 4Cdo/65/2020).

12. Dovolatelia správne konštatujú, že smrťou pôvodného žalobcu zanikol jeho nárok na náhradu škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Nemožno však prisvedčiť ich názoru, že nezanikol nárok na zaplatenie úroku z omeškania a nárok na prípadnú náhradu trov konania.

12.1. Dovolací súd poukazuje na to, že na danú vec nie je možné aplikovať právny názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 3ECdo/278/2013 (R 2/2015) týkajúci sa príslušenstva pohľadávky, nakoľko uvedené uznesenie najvyššieho súdu rieši situáciu, keď oprávnený podal v konaní voči povinnej návrh na výkon exekúcie (exekučný titul - rozsudok, ktorým bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému náhradu za bolesť a náhradu za sťaženia spoločenského uplatnenia), a teda v konaní išlo o priznanú náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorej prislúcha príslušenstvo. Najvyšší súd ustálil, že zánik pohľadávky nemá bez ďalšieho za následok tiež zánik jej príslušenstva. V posudzovanej veci sa pôvodný žalobca domáhal náhrady škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, a teda náhrady, ktorá mu doposiaľ nebola priznaná, domáhal sa práva osobnej povahy, ktoré v zmysle § 579 ods. 2 OZ jeho smrťou zaniklo. Nemožno sa preto domáhať nároku na príslušenstvo pohľadávky, nakoľko táto neexistuje. Hmotnoprávny nárok pôvodného žalobcu v danej veci nevznikol, nakoľko konanie bolo zastavené pre nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť z dôvodu, že dané právo na náhradu má výlučne osobný charakter, ktorý sa viaže na osobu žalobcu, a toto právo v zmysle § 579 ods. 2 Občianskeho zákonníka zaniklo jeho smrťou.

13. Preto nie je možné rozhodnúť len o povinnosti žalovaného uhradiť dedičom zomrelej oprávnenej osoby len príslušenstvo, keďže nárok samotný ex lege zanikol a rovnako ani v rámci odvolacieho konania rozhodovať len o trovách prvoinštančného konania, keďže ide o výrok závislý od hlavného výroku, o ktorom už súd rozhodovať nemohol, a od ktorého sa aj povinnosť náhrady trov konania odvíja (zásada miery procesného úspechu či neúspechu strán sporu). Doposiaľ nebolo súdnym rozhodnutím právoplatne priznané ani príslušenstvo zo zaniknutého nároku a ani výroky rozsudku, dotýkajúce sa náhrady trov prvoinštančného konania nenadobudli (a už ani nemôžu nadobudnúť) právoplatnosť.

14. Vzhľadom ku skutočnosti spočívajúcej v strate procesnej subjektivity na strane žalobcu v dôsledku jeho smrti v priebehu prvoinštančného konania, bolo nevyhnutné túto stratu považovať za neodstrániteľnú podmienku súdneho konania. V danom prípade preto prichádzal do úvahy postup podľa § 62, § 63 CSP.

14.1. Pre určenie, či a prípadne s kým, je možné v konaní pokračovať (§ 63 CSP), je smerodajné posúdenie povahy uplatňovaného nároku. Povahou veci treba pritom rozumieť hmotnoprávnu povahu predmetu konania. Povaha veci neumožňuje v konaní pokračovať najmä vtedy, ak práva a povinnosti, o ktoré v konaní ide, neprechádzajú na právnych nástupcov, alebo ak smrťou strany konania dochádza podľa hmotného práva k zániku právneho vzťahu, pre ktorý sa konanie vedie.

15. Dovolací súd dospel k záveru, že dedičia nie sú v danom prípade procesnou stranou, ktorá je oprávnená podať dovolanie. Ako totiž vyplýva z obsahu spisu, konkrétne z oznámenia o úmrtí žalobcu (č. 1. 72 spisu) je zrejmé, že žalobca zomrel Y. Táto skutočnosť má z hľadiska procesného za následok stratu procesnej subjektivity žalobcu v zmysle § 61 CSP. Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu podali dedičia 1/ a 2/.

15.1. V danom prípade sa pôvodný žalobca domáhal náhrady škody z ublíženia na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Uvedené je právo osobnej povahy, ktoré zaniká smrťou fyzickej osoby a neprechádza na dedičov.

16. Keďže bolo preukázané, že nebohý žalobca sa za svojho života nedomohol v súdnom konaní náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a nebol mu prisúdený ani nárok na príslušenstvo pohľadávky a ani nárok na náhradu trov konania, nemôže sa týchto nárokov domáhať ani dedič po nebohom v procesnom postavení žalobcu, lebo na právnych nástupcov (dedičov) neprešlo zaniknuté právo, ale ani jeho príslušenstvo, a preto odvolací súd správne rozhodol v zmysle § 386 písm. b) CSP, že dedičia 1/ a 2/ nie sú oprávnenými na podanie odvolania voči zastavujúcemu uzneseniu súdu prvej inštancie.

17. Vzhľadom k tomu, že v predmetnom konaní išlo o také právo žalobcu, ktoré je viazané výlučne na jeho osobu a smrťou neprechádza na právneho nástupcu, dedičia zomrelého žalobcu nie sú v danom prípade procesnou stranou, ktorá je oprávnená podať dovolanie.

18. Na základe uvedeného preto dovolací súd dovolanie dedičov 1/ a 2/ ako podané neoprávnenými subjektami odmietol podľa § 447 písm. b) CSP bez toho, aby sa zaoberal otázkami súvisiacimi s objektívnou prípustnosťou podaného dovolania (neskúmal opodstatnenosť ich dovolacej argumentácie týkajúcej sa procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f) CSP).

19. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.